

Fylkesmannen i Oppland

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven Øvingsområde for røykdykking Roverudmyra, Lillehammer kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. §§ 16 og 29 og jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall § 11-6. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad datert 09.03.15 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 8.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen i Oppland om endringer av forutsetninger som ble gitt i søknaden eller under saksbehandlingen, og som kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at vi kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata:	
Bedrift	Lillehammer region brannvesen
Besøksadresse	Lars Skrefsruds gate 8, 2615 Lillehammer
Postadresse	Postboks 986, 2626 Lillehammer
Kommune	Lillehammer kommune
Org. nummer	974 582 287
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 95 bnr. 20
NACE-kode og bransje	84.250 Brannvern

Saksnummer	Anleggsnummer	Tillatelsesnummer	Risikoklasse*
2015/1694	0501.0030.07	2015.0486.T	4

Tillatelse gitt: 18.08.15	Endringsnummer: -	Sist endret: -
Steinar Fossum underdirektør		Linn C. M. Rueslått rådgiver

*Se forurensningsforskriftens kapittel. 39 om gebyr til statskassen for forurensningsmyndighetens arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven.

Innhold

1	Tillatelsens ramme	3
2	Generelle vilkår.....	3
2.1	Utslippsbegrensninger.....	3
2.2	Plikt til å overholde grenseverdier	3
2.3	Plikt til å redusere forurensning	3
2.4	Plikt til forebyggende vedlikehold.....	4
2.5	Tiltak ved økt forurensningsfare	4
2.6	Internkontroll	4
2.7	Journalføring.....	4
2.8	Krav om undersøkelser.....	4
2.9	Tilsyn og forholdet til offentlige myndigheter	5
2.10	Nedleggelse av øvingsområdet	5
3	Utslipp til vann.....	5
3.1	Utslippsreduserende tiltak	5
4	Utslipp til luft.....	6
4.1	Vindretning og værforhold	6
5	Støybegrensninger.....	6
6	Avfallshåndtering.....	6
6.1	Generelle krav	6
6.2	Farlig avfall.....	6
7	Kjemikalier.....	7
8	Grunnforurensning.....	7
9	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	7
9.1	Miljørisikoanalyse.....	7
9.2	Forebyggende tiltak.....	8
9.3	Beredskapsplan	8
9.4	Varsling av akutt forurensning	8
VEDLEGG 1.....		9
	Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....	9

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder for utslipp til luft og vann fra brannøvingsaktiviteter i regi av Lillehammer region brannvesen på Roverudmyra miljøstasjon, eiendom med gnr. 95 og bnr. 20 i Lillehammer kommune. Det settes følgende rammer for virksomheten:

Innsatsstoff
Trepaller/ annet rent trevirke
Slokkeskum «One Seven»
Rødsprit

Det skal tilstrebes å ta i bruk prosesser som medfører reduserte utslipp og redusert forbruk av innsatsmidler så langt dette er praktisk mulig.

Det tillates maksimalt 20 øvelser per år.

Øvelsene skal foregå innenfor ordinære åpningstider på Roverudmyra miljøstasjon. Lillehammer region brannvesen plikter å sette seg inn i øvrige krav og bestemmelser som gjelder for Roverudmyra miljøstasjon, og sørge for at egne aktiviteter også overholder disse.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter som er oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdiene skal overholdes. Variasjoner i utslippene skal ikke avvike fra det som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter som det ikke uttrykkelig er satt grenser for i denne tillatelsen.

Den som har fått utslippstillatelse er ansvarlig for at virksomheten/anlegget vedlikeholdes og drives slik at utslippet til enhver tid er i samsvar med kravene i utslippstillatelsen. Herunder skal den ansvarlige påse at eventuelle underentreprenører overholder kravene i utslippstillatelsen.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal den ansvarlige sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Systemer/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert (jf. internkontrollforskriften § 5, punkt 7).

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter den ansvarlige å iverksette nødvendige tiltak for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig, redusere eller innstille driften.

Den ansvarlige skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles i henhold til vilkår 9.4.

2.6 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for aktiviteten på anlegget i henhold *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften).

Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene.

Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Den ansvarlige plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning, og skal kunne redegjøre for risikoforhold.

Dersom Fylkesmannen krever det, må den ansvarlige fremlegge dokumentasjon på at kravene i utslippstillatelsen overholdes.

2.7 Journalføring

Det skal føres driftsjournal over:

- antall øvelser og øvingstype
- vær- og vindforhold
- eventuelle naboklager

Journalene må oppbevares i minst 3 år, og være tilgjengelig for tilsynsmyndighetene ved kontroll.

2.8 Krav om undersøkelser

Forurensningsmyndigheten kan pålegge den ansvarlige å sørge for eller bekoste undersøkelser eller lignende tiltak for å fastslå om, og i hvilken grad, virksomheten fører eller kan føre til forurensning. Virksomheten kan videre pålegges å klarlegge årsaken til eller virkningene av inntrådt forurensning, eller klarlegge hvordan forurensningen kan motvirkes.

Hvis forurensningsmyndigheten finner det påkrevd, skal den som har fått utslippstillatelse medvirke eller bekoste overvåkningsundersøkelser eller andre liknende tiltak som med rimelighet kan kreves, jf. forurensningsloven § 51.

2.9 Tilsyn og forholdet til offentlige myndigheter

Den som har fått utslippstillatelse plikter å la representanter for forurensningsmyndighetene til enhver tid kontrollere virksomheten/anlegget, jf. forurensningsloven § 50.

Denne tillatelsen begrenser ikke den myndighet andre kommunale, fylkeskommunale eller statlige myndigheter har ihht. annet lovverk.

2.10 Nedleggelse av øvingsområdet

Ved nedleggelse av øvingsområdet skal den ansvarlige gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget kan medføre forurensninger etter nedleggelsen, skal det på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge den ansvarlige å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved avvikling av øvingsaktiviteten skal den ansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, avfall osv. tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrifter.

Ved avvikling av øvingsaktiviteten skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før planlagt oppstart.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsreducerende tiltak

På bakgrunn av slukkeskummets potensielle miljøskadelige effekter tillates ikke utslipp til de lokale resipientene. Øvingsområdet må derfor etableres på tett dekke med oppsamling av alt slukkevann og skum til egnet oppsamlingstank. Oppsamlingstanken skal tømmes etter behov, og hyppigheten vil avhenge av hvilken størrelse som velges når anlegget etableres.

I henhold til produktdatabladet for «One Seven» er produktet klassifisert som farlig avfall etter forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, og oppsamlet skum og slukkevann må derfor leveres til et mottaksanlegg som har tillatelse til å håndtere denne typen avfall.

Oppsamlingstank og øvingsplattform skal etterses regelmessig slik at de til enhver tid er effektive. Ettersyn, kontroll av anlegget og tømming av oppsamlingstanken skal føres inn i driftsjournalen. Det skal utarbeides detaljerte prosedyrer for bruk og vedlikehold av øvingsanlegget, jf. vilkår 2.6. Prosedyrene skal også beskrive tømming og vedlikehold av oppsamlingstanken.

Det skal ikke brukes mer kjemiske slukkemidler enn det som strengt tatt er nødvendig for effektiv slukking av brann.

4 Utslipp til luft

4.1 Vindretning og værforhold

Øvelser skal ikke avholdes dersom vindretningen og værforholdene er slik at røyk/gass kan føres inn mot nærliggende bebyggelse.

Utslipp til luft skal ikke overstige verdiene fastsatt i forurensningsforskriften kapittel 7 *lokal luftkvalitet*. Dette gjelder for målinger ved nærmeste nabo, eller annen nabo som eventuelt blir mer utsatt.

5 Støybegrensninger

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi (døgnmiddel) ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19)	Kveld (kl.19-23)
$L_{pAekv12h}$	$L_{pAekv4h}$
55 dB(A)	50 dB(A)

$L_{pAekvXh}$ er definert som A-veiet ekvivalent støy nivå målt over X timer.

L_{A1} er et statistisk maksimalnivå uttrykt som det støy nivået som overskrides 1 % av tiden.

Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

6 Avfallshåndtering

6.1 Generelle krav

Den ansvarlige plikter så langt det er mulig, uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følge av øvingsaktiviteten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig. Den ansvarlige plikter videre å sørge for at all avfallshåndtering, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.

Nedgraving og brenning av avfall er ikke tillatt. Eventuelle brennstoffrester tillates ikke destruert ved forbrenning på stedet, men kan benyttes til slukkeøvelser på nytt.

6.2 Farlig avfall

Farlig avfall skal samles opp og leveres virksomhet som har tillatelse til mottak, innsamling eller behandling av farlig avfall.

Før farlig avfall blir levert til godkjent mottaker må den ansvarlige sørge for at det er forsvarlig lagret, merket og emballert. Lagres farlig avfall utendørs må dette skje på fast fundament, og med oppsamlingsmulighet i tilfelle søl eller lekkasjer. Lagerområdet skal sikres mot adgang for uvedkommende og dyr. Det skal dessuten finnes et tilstrekkelig lager med absorpsjonsmidler.

7 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler osv.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal den ansvarlige dokumentere at det er foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også vilkår 2.6 om internkontroll.

Den ansvarlige plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikaliene som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der mer miljøvennlige alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.

8 Grunnforurensning

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Den ansvarlige plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn innenfor anleggsområdet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak, jf. *forskrift om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften), *kapittel 2 Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider*. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn, trenger tillatelse etter forurensningsloven.

9 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1 Miljørisikoanalyse

Den ansvarlige skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av det gjeldende anlegget. Resultatene skal vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Den ansvarlige skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal det iverksettes risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Den ansvarlige skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3 Beredskapsplan

Den ansvarlige skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

9.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles ved å ringe 110 i henhold til *forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning*. Den ansvarlige skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	

Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA

C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	
	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	
	DEHP
Bisfenol A	
	BPA
Siloksaner	
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4